

علوم تجربی وابسته به آزمایش و در آزمایشات علوم مختلف تجربی نتیجه همان آزمایش برای همان مورد قابل قبول است و به موارد مشابه سرایت نمی کند حتی اگر تعداد آزمایشات زیاد می شود باز هم نتیجه برای همان موارد محدود خواهد بود ولی در قوانین تجربی ما با یک کلیت سر و کار داریم و قوانین علمی همیشه بیانگر قانون کلی و ضروری است و نتیجه آزمایش به موارد آزمایش نشده تعمیم می شود.

جواز تعمیم موارد جزئی آزمایش شده به کل افراد آن مجموعه بواسطه اصول اثبات شده در فلسفه است این اصول عبارتند: اصل علیت ، یکنواخت عمل طبیعت و...

۲۵-مراتب هستی در نظام هستی را از نظر حکمای مشاء توضیح دهید؟

فلسفه مشاء ثابت می کند بین خداوند و جهان ماده فرشتگان بی شماری هستند ، در ده مرتبه که به عقول ده گانه مشهور هستند (عقول عشره) این عقول هم واسطه فیض آفرینش از خداوند جهان ماده هستند و هم واسطه تکامل و رسیدن انسان به خداوند هستند در حقیقت خداوند هم علت العلل همه موجودات است و هم غایت و هدف تکامل همه موجودات و این دو کار بواسطه عقول عشره صورت می پذیرد.

درس پنجم

۱-از نظر فارابی هدف اصلی از اجتماع و گرد آمدن مردم در یک سرزمین چیست؟(رابطه سعادت و مدینه)

رسانیدن افراد جامعه به سعادت است

۲-مدینه فاضله را از نظر فارابی تعریف کنید؟

بهترین مدینه ها ، مدینه ای که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته اند که در نهایت آن مدینه را به سوی سعادت رهنمون می سازد فارابی چنین مدینه ای را مدینه فاضله می نامد.

۳-فارابی چگونه مدینه فاضله را به بدن انسان سالم تشبیه می کند؟توضیح دهید؟

بدنی که سالم و استوار است و همه ی اعضای آن برای حفظ حیات و تندرستی و رشد آدمی وظایف خود را به نحو احسن انجام می دهند.

۴-الف.دیدگاه فارابی درباره ی مدینه ی فاضله چه رابطه ای با مبانی ما بعد الطبیعه او دارد؟

دیدگاه فارابی درباره مدینه فاضله در مبانی مابعدالطبیعه او الهام گرفته است.

۵-از نظر فارابی زعیم مدینه فاضله باید دارای چه ویژگی های باشد و چه کسانی می توانند این ریاست را به عهده بگیرند؟

۱-باید به اعلا درجه سعادت رسیده باشد (اتصال به عقل فعال یا جبرئیل)

۲-باید به عالی ترین درجه تعقل و تفکر در احکام دینی رسیده باشد تا بتواند مصالح مردم و شرایع و احکام را دریافت و به مردم منتقل کند.

۳-باید تمام امکانات یک رهبر کامل را داشته باشد (دارای روحی بلند و سرشتی عالی باشد)

به عقیده فارابی رئیس مدینه فاضله باید پیامبر خدا باشد.

۶-از نظر فارابی حقیقت سیاست چیست؟

سیاست فعل و تدبیر رئیس مدینه فاضله است بر اساس تعالیم دین که در نهایت تمام افراد مدینه را به سعادت می‌رساند.

۷- سیاست از نظر فارابی چه تفاوتی با سیاست به معنای متداول آن دارد؟

سیاست از نظر فارابی با سعادت همراه است (سعادت رکن جدایی ناپذیر آن است).

۸- فارابی مدینه جاهله را چگونه توصیف می‌کند؟

مردمش سعادت را نشناخته و به سوی آن نمی‌روند و تمام خیرات را در سلامت جسم و بدست آوردن لذت‌ها می‌دانند.

۹- چرا فارابی را به معلم ثانی لقب داده‌اند؟

او فلسفه یونان را با تعالیم اسلام در هم آمیخت و فلسفه جدیدی را به نام فلسفه اسلامی را بنیان نهاد (چون او مؤسس فلسفه اسلامی یا فلسفه نبوی است).

درس ششم

۱- ابن سینا طبیعت را به چند معنی به کار می‌برد؟

طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رو به سوی مقصدی خاص در حرکت است.

۲- از نظر ابن سینا عالم طبیعت چیست؟ توضیح دهید؟

طبیعت مرتبه‌ای از عالم هستی است که رو به سوی مقصدی خاص در حرکت است.

۳- به نظر ابن سینا لطف و عنایت باری تعالی چیست؟ توضیح دهید؟

عنایت احاطه و شمول علم خداوند است که باعث شده است تا همه ی موجودات مطابق نیکو ترین نظام باشند.

۴- مقصود ابن سینا از طبیعت شیء چیست؟ توضیح دهید؟

مبدء درونی همه اشیا که سبب حرکت و سکون در آنها می شود طبیعت آن اشیا گفته می شود.

۵- ابن سینا نقض و کمال طبیعت را چگونه بیان می کند؟

تمام دگرگونی های طبیعت اعم از فصول سال و حوادث طبیعی حتی آنچه به ظاهر شر و بدی گفته می شود همگی بر آن حفظ اعتدال در طبیعت لازم است.

۶- از نظر ابن سینا علم واقعی چیست؟ چگونه حاصل می شود و چه تاثیری در دانشمندان دارد؟

علم از دیدگاه ابن سینا به دو نوع تقسیم می شود :

الف- علم ظاهری:

۱- از تجربه حاصل می شود.

۲- تجربه و استقراء ابزار علم ظاهری است.

ب- علم حقیقی (واقعی) :

۱- علم به دحقیقت اشياء در پرتو ذات حق حاصل می شود.

۲- رابطه وجودی موجودات با وجود مطلق یعنی خدا را علم حقیقی می گویند.

۳- این علم سبب خشوع و خشیت در نهاد دانشمند می شود.

۷- از نظر ابن سینا دانشمند حقیقی چه کسی است؟

عالم حقیقی کسی است که در برابر هویت اسرار آمیز جهان در حیرت و شگفتی است.

۸- جهان شناسی از نظر ابن سینا چیست؟ توضیح دهید.

جهان شناسی از دیدگاه ابن سینا یعنی شناخت قوانین طبیعت به کمک اصول اثبات شده مابعدالطبیعه.

۹- عالم صغیر و عالم کبیر و رابطه ی آن دو از نظر ابن سینا توضیح دهید؟(رابطه ی انسان و جهان)

ابن سینا انسان را عالم صغیر و جهان را عالم کبیر می داند چون تمام عناصر تشکیل دهنده جهان به صورت خلاصه در وجود انسان گذاشته شده است.

۱۰- ابن سینا منشاء کرامات و معجزات را در چه چیز می داند؟ توضیح دهید؟

منشاء کرامات و معجزات انبیاء الهی قوت نفس انسان است که نفس انسان به مرتبه ای می رسد که می تواند در قوانین و نوامیس جهان تصرف و آنرا تغییر دهد.

۱۱- عشق به هستی را از نظر ابن سینا توضیح دهید؟

عشق همان اشتیاق ذاتی انسان به کمالات و خیرات و گریزان بودن از بدی ها بر اساس فطرت و ذات اوست.

۱۲- از نظر ابن سینا انس جهان با انسان ناشی از چیست؟

ناشی از تشابه عالم صغیر و عالم کبیر است و همین سبب عشق و محبت بین آنهاست.

۱۳- پیام حکمت الهی به علوم و فن آوری جدید چیست؟

پیام حکمت الهی به علوم جدید آنست که به مبادی مابعدالطبیعه جهان توجه کنند و با بینش الهی نسبت به جهان ، در آن تصرف کرده و در اختیار سعادت بشر قرار دهند.

۱۴- مقصود ابن سینا از حکمت مشرقی چیست؟

در حکمت مشرقی ابن سینا سعی دارد استدلالات مشایی را با ذوق عرفانی در آمیزد و از سطح فلسفه مشاء فراتر رود.

۱۵- ابن سینا چه کتاب هایی را به زبان عرفانی نوشته است؟

حی بن یقظان- رساله الطیر- سلامان و ابسال

۱۶- خلاصه حکایت «حی بن یقظان» را بنویسید؟

۱- داستان در این رساله شروع می شود.

۲- عارف سفر معنوی خویش را آغاز می کند.

۳- پیر یا مرشد (حی بن یقظان) بر عارف ظاهر می شود و او را به سیر و سلوک دعوت می کند.

۱۷- خلاصه حکایت «رساله الطیر» را بنویسید؟

۱- عارف دعوت مرشد خود را می پذیرد.

۲- عارف در این مرحله از خواب غفلت بیدار می شود.

۳- سیر درونی نفس در این رساله به پرواز پرنده تشبیه شده است.

۱۸- رساله «سلامان و ابسال» کدام مرحله سفر عارف را بیان می کند؟

۱- سالک تمام مراحل سیر و سلوک را تمام می کند و پا به اقلیم نور و حیات می گذارد.

۲- عارف به عنوان صورت عالم صغیر نمونه کامل عالم کبیر می شود و واسطه ی فیض الهی به دیگر مخلوقات می شود.

۱۹- از نظر ابن سینا عارفی که تمام مراحل را طی کرده به چه چیز هایی دست می یابد؟

عارف به عنوان صورت عالم صغیر نمونه کامل عالم کبیر می شود و واسطه ی فیض الهی به دیگر مخلوقات می شود.

۲۰- حکمت مشرقی ابن سینا چه تاثیری در فلسفه اسلامی و مغرب زمین گذاشت؟

الف- تمام فیلسوفان به نحوی وام دار نظریات ابن سینا هستند.

ب- از قرن ۱۲ کتاب های ابن سینا در مراکز غرب به لاتین ترجمه شد.

ج- او بر طب و فلسفه غرب بسیار تاثیر گذار بود:

۱- مراکز علمی سالرنو و مونتیلیه از طب او

۲- مراکز علمی پاریس و آکسفورد از فلسفه او تاثیر گرفت.

درس هفتم